

АНОТАЦІЯ

Котило Альона Олександрівна. Психолого-педагогічні умови організації і проведення уроків англійської мови за Концепцією Нової української школи. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. – Херсонський державний університет МОН України, Херсон, 2025.

Складність перехідного періоду, вимоги Нової української школи до вчителя, до організації освітнього процесу дозволили аргументувати потребу в цілеспрямованому знаходженні шляхів вирішення проблеми організації уроків англійської мови, акцентуючи увагу на перехідному періоді до середньої освіти. Проведений в ході дослідження аналіз наукової, психолого-педагогічної, методичної літератури, вітчизняних та зарубіжних джерел свідчить про актуальність окресленого питання. В умовах пріоритетності компетентнісного, особистісно-орієнтованого, діяльнісного підходів та реалізації завдань сучасного реформування освіти «Нова українська школа», актуалізація нового бачення організації освітнього процесу визиває особливий інтерес науковців та педагогів-практиків.

Таким чином, дисертаційне дослідження присвячено визначенню й обґрунтуванню психолого-педагогічних умов організації уроків англійської мови в 5-х класах за Концепцією Нової української школи, а тему сформульовано в такій спосіб: «Психолого-педагогічні умови організації уроків англійської мови за Концепцією Нової української школи». У вступі обґрунтовано актуальність теми дисертаційної роботи і сформульовано мету та завдання, визначено об'єкт та предмет дослідження. Зокрема, об'єктом обрано організацію освітнього процесу на уроках англійської мови за Концепцією Нової української школи, а предметом – психолого-педагогічні умови організації уроків англійської мови в 5-му класі Нової української школи. Сформульовано наукову новизну і практичну значущість виконаного

дослідження, зазначено особистий внесок здобувача, відомості про апробацію та подано публікації з визначеної проблематики.

Пошукову діяльність було спрямовано на аналіз основних аспектів досліджуваної проблеми в теорії та практиці викладання англійської мови в 5-х класах Нової української школи; уточнено сутність базових понять дослідження; визначено критерії, показники та рівні англійської підготовки здобувачів першого року навчання в середній школі, як показника раціональної організації уроків англійської мови; обґрунтовані психолого-педагогічні умови організації сучасного уроку англійської мови, які змодельовано в цілісний комплекс організаційних впливів на формування англійської компетентності в оновленій нестандартній формі проведення занять, обґрунтовано педагогічно-доцільні форми і методи організації та дидактичного забезпечення якісного проведення уроку англійської мови в 5-му класі.

Проведений в ході дослідження аналіз наукової, психолого-педагогічної, методичної літератури, вітчизняних та зарубіжних джерел свідчить про актуальність реформування освітнього процесу на концептуальних засадах. У дослідженні визначено основні наукові підходи до організації освітнього процесу на уроках англійської мови, зокрема особистісно-орієнтований, інтегрований, компетентнісний, діяльнісний, комунікативно-орієнтований, культурологічний. Особливий інтерес у дослідженні становить пріоритетність компетентнісного підходу у реалізації завдань сучасного реформування освіти.

У дисертаційній роботі докладно розглянуто основну форму організації освітньої діяльності – урок. Визначено і обґрунтовано педагогічно-доцільні характеристики організації сучасного уроку англійської мови в 5 класі. Наприклад, у дослідженні окреслено такі: підвищення рівня мотивації до вивчення англійської мови; використання суб'єктного досвіду здобувачів освіти напрацьованого у початковій школі; здійснення чіткої організації та опір на індивідуалізацію освітнього процесу на уроках англійської мови; створення умов для збагачення уроку інноваційними методами та прийомами навчання, зокрема застосування штучного інтелекту, як ефективного засобу розкриття

творчого потенціалу учнів 5-х класів; логічної зміни форм проведення уроків, як нестандартних за структурою, змістом і методами та прийомами навчання, що теж є вимогою Нової української школи; наявність контролю за процесом навчання; формування англомовної компетентності здобувачів освіти; створення атмосфери партнерства та реалізації емоційної складової в спілкуванні.

Досліджено, що середовищний фактор передбачає створення комфортних, безпечних і стимулюючих умов для навчання, які підтримують фізичний, психологічний і емоційний розвиток учнів. З'ясовано, що середовище має бути не лише місцем здобуття знань, але й простором, де діти можуть вільно розвивати свої таланти, формувати соціальні зв'язки та отримувати підтримку з боку вчителів.

У площині нашого дослідження поняття «організація уроку англійської мови» в контексті Нової української школи трактується як *гнучка, динамічна та інтерактивна форма організації освітнього процесу, яка спрямована на формування англомовних (трансверсальних) компетентностей здобувачів освіти через активну діяльність, домінування особистісно орієнтованого, компетентнісного підходів, інтеграцію з іншими галузями знань та використання сучасних технологій, що забезпечує розвиток іншомовної комунікативної компетентності та сприяє всебічному розвитку особистості в атмосфері співпраці та позитивного емоційного клімату.*

Теоретичне вивчення проблематики нового бачення сучасного уроку, його структурування, інноваційних підходів до проведення дозволяє стверджувати, що він не знаходиться в статичному стані, він постійно удосконалюється в залежності від змін в освіті, в суспільстві. Організація ефективності сучасного уроку залежить від учителя та його індивідуальності, самосвідомості, професіоналізму, що розглядаються у реформі НУШ через призму використання різних методів і тактик навчання здобувачів освіти. Визначено, що готовність до інноваційної діяльності вчителя англійської мови, є важливим фактором результативності освітнього процесу. Виокремлення

педагогічно-доцільних методів навчання дозволяє педагогу організувати сучасний урок орієнтовний на формування англomовної, зокрема трансверсальної, компетентності, розкриття творчого потенціалу, нестандартного, критичного мислення, високого рівня самоорганізації здобувачів освіти, партнерства між суб'єктами освітньої діяльності. Виявлено, схарактеризовано та експериментально доведено психолого-педагогічні умови реалізації моделі організації сучасного уроку англійської мови, а саме: організація суб'єкт-суб'єктної взаємодії учасників освітнього процесу, орієнтація вчителя на впровадження технології інтерактивного навчання, розвиток самооцінної, рефлексивної позиції учнів 5-х класів.

У дослідженні було створено і доведено припущення, що результативність уроку англійської мови в 5-му класі середньої школи залежить від раціональної нестандартної організації уроків та готовності до інноваційної діяльності вчителя, зокрема в умовах дистанційного навчання.

Аналіз результатів формувального етапу педагогічного експерименту засвідчив, раціональність підібраних методів і прийомів організації сучасного уроку англійської мови, зокрема, найбільш ефективними є LearningApps, Wordwall, Kahoot), інтерактивні вправи, відео- та аудіоматеріали автентичного характеру, онлайн-ігри, мініпроекти, колаборативні форми роботи в групах і парах, а також засоби рефлексії (опитування, чек-листи). Серед форм організації уроків в 5-му класі є інтерактивні, нестандартні, перевернутий клас.

У процесі проведення дослідно-експериментальної роботи було організовано систему моніторингу навчальних досягнень учнів, що передбачала регулярний контроль та аналіз динаміки їхніх результатів. Зокрема, належно організовані уроки англійської мови, побудовані на засадах Концепції Нової української школи, забезпечили позитивну тенденцію розвитку навчальних компетентностей учнів.

На початковому етапі експерименту здійснено діагностику рівня навчальних досягнень, мотиваційної сфери, емоційного стану та адаптивних можливостей учнів. Протягом реалізації дослідної частини відбувалося

проведення проміжних зрізів результативності уроків, що дозволило простежити сталість позитивної динаміки.

Результати формувального етапу експерименту засвідчили позитивну динаміку у рівні навчальної мотивації учнів 5-х класів порівняно з констатувальним етапом. Частка школярів із високим рівнем мотивації зросла з 36% до 41%, що вказує на підвищення їхньої зацікавленості у навчанні. Водночас кількість учнів із достатнім рівнем мотивації практично не змінилася (33% - 32%). Відзначається скорочення частки учнів із середнім (з 21% до 17%) рівнем та низьким рівнями мотивації, якій залишився на рівні 10%. Показники свідчать про зменшення труднощів у процесі адаптації до нових умов навчання. Зросла успішність оволодіння англomовною компетентністю учнів 5-х класів. Високий рівень показали 30% учнів (на початку експерименту було 11%), достатній рівень склав 41%, відповідно з 27%. Середній і низький зменшено на половину.

Значно підвищився рівень готовності вчителів до застосування форм активного навчання. Зокрема, кількість педагогів, які самостійно застосовують ІІІ, зросла з 21 % до 49 %, а частка тих, хто не готовий або не має відповідного досвіду, зменшилася з 32 % до 12 %. Водночас спостерігається незначне зниження частки вчителів, які потребують методичної підтримки (з 47 % до 39 %), що свідчить про поступове підвищення їхньої цифрової компетентності.

Таким чином, упровадження комплексної системи організації уроків сприяло не лише підвищення рівня навчальних досягнень, а й забезпечило емоційно-особистісне зростання здобувачів освіти на етапі їхньої адаптації до умов основної школи.

Наукова новизна отриманих результатів полягає в тому, що:

- *вперше* теоретично обґрунтовано, розроблено та експериментально перевірено психолого-педагогічні умови організації сучасного уроку англійської мови в 5-х класах середньої освіти: роль учителя в організації освітнього процесу як фасилітатора, організатора партнерської взаємодії тощо; забезпечення наступності між початковим та середнім ступенями освіти

шляхом узгодження форм, методів та засобів навчання: різні форми організації і проведення уроків англійської мови з урахуванням індивідуальних можливостей здобувачів освіти, зокрема поєднання загально прийнятої форми та нестандартної форми проведення уроків; застосування інтерактивних, проектних методів навчання; упровадження практико-орієнтованих завдань, які сприяють розвитку комунікативних навичок; використання ІКТ, зокрема ІІІ на уроках англійської мови; дидактико-методичний потенціал уроку; створення сприятливого освітнього, емоційного середовища на уроках англійської мови, яке мотивує до вивчення іноземної мови);

- *розроблено* конструкт компетентності сучасного вчителя англійської мови, де домінує готовність до інноваційної діяльності; модель ефективного освітнього середовища уроку англійської мови;

- *уточнено сутність* понять «урок англійської мови у 5-му класі», «організація сучасного уроку англійської мови за НУШ», «освітнє середовище уроку англійської мови»;

- *визначені* психологічні особливості характеристики здобувачів освіти 4х – 5х класів, що враховано в педагогічній доцільності сучасного уроку англійської мови;

- *удосконалено* процес організації уроків англійської мови в 5-х класах (дидактична та технологічна складники) за вимогами Нової української школи;

- *подальшого розвитку* набули ідеї особистісно зорієнтованого, діяльнісного, компетентнісного та інтегрованого підходів у практику організації уроків англійської мови в 5-х класах; форми організації (інтегрований, нестандартний, перевернутий клас) та засоби організації уроку (LearningApps, Wordwall, Kahoot), інтерактивні вправи, відео- та аудіоматеріали автентичного характеру, онлайн-ігри, мініпроекти, колаборативні форми роботи в групах і парах, а також засоби рефлексії (опитування, чек-листи)), зокрема штучний інтелект.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості їхнього застосування в практику викладання англійської мови в 5-х класах, зокрема дидактико-методичного забезпечення уроків до підручника «Англійська мова в 5-му класі» автор О.Карпюк; у підготовці і систематизації діагностичного інструментарію, що створює можливості для моніторингу (організованого спостереження) ефективності організації уроків англійської мови; може бути впроваджено у зміст методичної роботи ЗОШ на кафедрах з англійської мови. Основні положення змісту дослідження можуть бути використані викладачами закладів вищої освіти та педагогами-практиками закладів післядипломної освіти. Практичне значення полягає у розробленні авторського блогу вчителя англійської мови, який слугує майданчиком для обміну досвідом, впровадження цифрових практик і професійної підтримки педагогів.

Дисертаційна робота має важливе значення для подальшого розвитку теорії та практики організації сучасного уроку англійської мови в середній освіті.

***Ключові слова:** Концепція Нової української школи, Нова українська школа (мета), психолого-педагогічні умови, англomовна компетентність, англomовне середовище, характеристика вчителя англійської мови, організація уроків англійської мови, урок англійської мови (інтегрований, нестандартний урок, перевернутий клас), засоби проведення уроку (штучний інтелект).*

ABSTRACT

Kotylo Alona Oleksandrivna. Psychological and Pedagogical Conditions for Organizing and Conducting English Language Lessons According to the Concept of the New Ukrainian School. – A qualification research work presented as a manuscript.

Dissertation for the degree of Doctor of Philosophy in Specialty 011 – Educational and Pedagogical Sciences. – Kherson State University, Ministry of Education and Science of Ukraine, Kherson, 2025.

The complexity of the transitional period and the requirements of the New Ukrainian School regarding the role of the teacher and the organization of the educational process justify the need for a targeted search for solutions to the problem of organizing English language lessons, with particular emphasis on the transition to secondary education. The analysis of scientific, psychological-pedagogical, and methodological literature, as well as national and international sources conducted during the research, confirms the relevance of this issue. Under the conditions of prioritizing competence-based, learner-centered, and activity-based approaches, and in the context of implementing the tasks of modern educational reform represented by the New Ukrainian School, the need for a new vision of the organization of the educational process is of particular interest to both scholars and practicing educators.

Thus, the dissertation research is devoted to identifying and substantiating the psychological and pedagogical conditions for organizing English language lessons in the 5th grade in accordance with the Concept of the New Ukrainian School. The topic is formulated as follows: «Psychological and Pedagogical Conditions for Organizing English Language Lessons Based on the Concept of the New Ukrainian School». The introduction substantiates the relevance of the dissertation topic, formulates the aim and objectives of the study, and defines the object and subject of the research. Specifically, the object is the organization of the educational process in English language lessons based on the Concept of the New Ukrainian School, while the subject is the psychological and pedagogical conditions for organizing English language lessons in the 5th grade of the New Ukrainian School. The dissertation outlines the scientific novelty and practical significance of the conducted research, indicates the author's personal contribution, provides information on the research's approbation, and lists the publications related to the stated problem.

The research activity was focused on analyzing the key aspects of the studied issue within the theory and practice of teaching English in the 5th grade of the New Ukrainian School. The essence of the fundamental concepts of the study was clarified; the criteria, indicators, and levels of English language proficiency among learners in their first year of secondary education were defined as indicators of the

rational organization of English lessons. The psychological and pedagogical conditions for organizing a modern English lesson were substantiated and modeled as a holistic system of organizational influences aimed at developing English language competence through updated, non-standard lesson formats. Pedagogically appropriate forms and methods of lesson organization, as well as didactic support for ensuring high-quality English language instruction in the 5th grade, were also justified.

The analysis of scientific, psychological-pedagogical, and methodological literature, as well as national and international sources conducted during the research, confirms the relevance of reforming the educational process on conceptual foundations. The study identifies the main scientific approaches to organizing the educational process in English language lessons, in particular: the learner-centered, integrated, competence-based, activity-based, communicative, and cultural approaches. Special attention in the research is given to the prioritization of the competence-based approach in the implementation of the tasks of modern educational reform.

The dissertation thoroughly examines the lesson as the primary form of organizing educational activity. Pedagogically appropriate characteristics for organizing modern English lessons in the 5th grade are defined and substantiated. Specifically, the research outlines the following: increasing motivation to learn English; utilizing learners' subjective experience acquired in primary school; ensuring clear organization and focusing on the individualization of the educational process during English lessons; creating conditions for enriching lessons with innovative teaching methods and techniques, including the use of artificial intelligence as an effective tool for unlocking the creative potential of 5th-grade students; logically modifying lesson formats that are non-standard in structure, content, and teaching methods, as required by the New Ukrainian School; ensuring control over the learning process; developing students' English language competence; and fostering a partnership-based atmosphere with the integration of emotional communication components.

The study revealed that the environmental factor involves the creation of comfortable, safe, and stimulating conditions for learning that support students' physical, psychological, and emotional development. It was found that the educational environment should serve not only as a space for acquiring knowledge but also as a setting where children can freely develop their talents, build social connections, and receive support from teachers.

Within the scope of this research, the concept of «English lesson organization» in the context of the New Ukrainian School is interpreted as a flexible, dynamic, and interactive form of organizing the educational process. It is aimed at developing learners' English language (transversal) competences through active engagement, the predominance of learner-centered and competence-based approaches, integration with other fields of knowledge, and the use of modern technologies. This approach ensures the development of foreign language communicative competence and contributes to the holistic development of the learner in an atmosphere of collaboration and a positive emotional climate.

The theoretical examination of the problem concerning a new vision of the modern lesson—its structuring and innovative approaches to its delivery—makes it possible to assert that the lesson is not in a static state; rather, it is constantly evolving in response to changes in education and society. The effectiveness of a modern lesson largely depends on the teacher—their individuality, self-awareness, and professionalism—which are viewed within the New Ukrainian School reform through the lens of employing various teaching methods and strategies. It has been established that the English teacher's readiness for innovative activity is a crucial factor in the effectiveness of the educational process. The identification of pedagogically appropriate teaching methods enables the teacher to organize a modern lesson focused on developing English language competence, including transversal skills, as well as fostering students' creative potential, non-standard and critical thinking, a high level of self-organization, and partnership between the participants in the educational process. The study identified, characterized, and experimentally confirmed the psychological and pedagogical conditions for implementing a model of

a modern English lesson. These include: organizing subject-subject interaction among educational participants; teacher orientation toward the implementation of interactive learning technologies; and the development of self-assessment and reflective positions among 5th-grade students.

The research formulated and confirmed the hypothesis that the effectiveness of English lessons in the 5th grade of secondary school depends on the rational, non-standard organization of lessons and the teacher's readiness for innovative activity, especially under conditions of distance learning.

An analysis of the formative stage of the pedagogical experiment confirmed the appropriateness of the selected methods and techniques for organizing modern English lessons. The most effective were: LearningApps, Wordwall, Kahoot, interactive exercises, authentic video and audio materials, online games, mini-projects, collaborative group and pair work formats, as well as reflection tools such as surveys and checklists. Among the most successful lesson formats for the 5th grade were interactive, non-standard, and flipped classroom approaches.

During the implementation of the experimental research, a system for monitoring students' academic achievements was organized, which included regular assessment and analysis of the dynamics of their learning outcomes. In particular, well-structured English lessons based on the principles of the Concept of the New Ukrainian School contributed to a positive trend in the development of students' learning competences.

At the initial stage of the experiment, diagnostics were conducted to assess students' academic achievement levels, motivational sphere, emotional state, and adaptive capacities. Throughout the experimental phase, interim assessments of lesson effectiveness were carried out, allowing for the observation of sustained positive dynamics in the learning process.

The results of the formative stage of the experiment showed positive dynamics in the level of educational motivation of 5th grade students compared to the ascertaining stage. The share of students with a high level of motivation increased from 36% to 41%, which indicates an increase in their interest in learning. At the

same time, the number of students with a sufficient level of motivation practically did not change (33% - 32%). There is a decrease in the share of students with an average level (from 21% to 17%) and low levels of motivation, which remained at 10%. The indicators indicate a decrease in difficulties in the process of adaptation to new learning conditions. The success rate of mastering English language competence of 5th grade students has increased. 30% of students showed a high level (at the beginning of the experiment it was 11%), the sufficient level was 41%, respectively, from 27%. The average and low levels were reduced by half.

The level of readiness of teachers to use forms of active learning has increased significantly. In particular, the number of teachers who independently use AI has increased from 21% to 49%, and the share of those who are not ready or do not have the appropriate experience has decreased from 32% to 12%. At the same time, there is a slight decrease in the share of teachers who need methodological support (from 47% to 39%), which indicates a gradual increase in their digital competence.

Thus, the implementation of a comprehensive system for organizing lessons contributed not only to the improvement of students' academic performance but also supported their emotional and personal growth during the adaptation stage to the conditions of lower secondary school.

The scientific novelty of the obtained results lies in the following:

- For the first time, the psychological and pedagogical conditions for organizing a modern English lesson in the 5th grade of general secondary education have been theoretically substantiated, developed, and experimentally tested. These include: the teacher's role in the educational process as a facilitator and organizer of partnership-based interaction; ensuring continuity between primary and lower secondary education through the alignment of teaching forms, methods, and tools; various forms of organizing and conducting English lessons that take into account students' individual capabilities, particularly the combination of traditional and non-standard lesson formats; the use of interactive and project-based learning methods; the introduction of practice-oriented tasks that foster communicative skills development; the use of ICT, including artificial intelligence, in English language lessons; the

didactic and methodological potential of the lesson; and the creation of a supportive educational and emotional environment that motivates learners to study foreign languages;

- A construct of the professional competence of the modern English language teacher has been developed, emphasizing their readiness for innovative activity, along with a model of an effective educational environment for English language lessons.

- The essence of the concepts «English lesson in the 5th grade», «organization of a modern English lesson according to the New Ukrainian School», and “educational environment of the English lesson” has been clarified;

- The psychological characteristics of 4th–5th grade students have been identified and taken into account in the pedagogical appropriateness of a modern English lesson;

- The process of organizing English lessons in the 5th grade (didactic and technological components) has been improved in accordance with the requirements of the New Ukrainian School;

- The ideas of learner-centered, activity-based, competence-oriented, and integrated approaches in the practice of organizing English lessons in the 5th grade have been further developed; the forms of organization (integrated, non-standard, flipped classroom) and the tools for lesson delivery (LearningApps, Wordwall, Kahoot), including interactive exercises, authentic video and audio materials, online games, mini-projects, collaborative group and pair work formats, as well as tools for reflection (surveys, checklists), particularly the use of artificial intelligence, have also evolved.

The practical significance of the obtained results lies in their applicability to the teaching of English in the 5th grade, particularly in the didactic and methodological support of lessons based on the textbook English for the 5th Grade by O. Karpuk. It also includes the development and systematization of diagnostic tools that facilitate monitoring (structured observation) of the effectiveness of English lesson organization. These findings can be implemented in the methodological work

of general secondary schools within English language departments. The main provisions of the study may also be used by lecturers at higher education institutions and practitioners in the field of postgraduate education. The practical significance lies in the development of the author's blog for the English language teacher, which serves as a platform for sharing experiences, implementing digital practices, and providing professional support to educators.

This dissertation holds significant value for the further development of both the theory and practice of organizing modern English lessons in secondary education.

Keywords: *New Ukrainian School Concept, New Ukrainian School (goal), psychological-pedagogical conditions, English language competence, English-language environment, characteristics of an English language teacher, organization of English language lessons, English language lesson (integrated, non-standard lesson, flipped classroom), tools for conducting lessons (artificial intelligence).*